

Raadsinformatiebulletin

Valkenburg, 23 juni 2026

Betreft: Meicirculaire 2026 Gemeentefonds

Registratienummer: 26.39

Geachte leden van de raad,

Langs deze weg informeren wij u over de meicirculaire 2026 van het Gemeentefonds. Zoals gebruikelijk lichten wij een aantal landelijke ontwikkelingen toe en verstrekken wij inzicht in de financiële gevolgen voor onze gemeente.

Landelijke ontwikkelingen Gemeentefonds

De belangrijkste actuele landelijke ontwikkelingen rondom het Gemeentefonds hebben betrekking op de herverdeling. Nadat zowel de Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB) als de VNG in april adviezen hebben uitgebracht over de herverdeling van het Gemeentefonds vanaf 2027, heeft de Minister van BZK eind mei een Tweede Kamerbrief verstuurd over dit onderwerp. Het belangrijkste beslispunt van de Minister is dat de herverdeling van het Gemeentefonds (grotendeels) met twee jaar wordt uitgesteld, dus van 1 januari 2027 naar 1 januari 2029. Om de herverdeling te kunnen doorvoeren is meer onderzoek nodig.

Vanuit de gemeente Valkenburg aan de Geul volgen we op dit gebied vooral de ontwikkelingen rondom de toeristenbelasting, parkeerinkomsten en andere zogenaamde 'Overige Eigen Middelen' (OEM). Wij hebben actief meegewerkt aan de OEM rapportage die in februari 2025 naar de Tweede Kamer is verstuurd. Zie ook de toelichting in RIB 25.30 over de meicirculaire van 2025. De Minister van BZK heeft aangegeven geen mogelijkheden te zien om de toeristenbelasting te verevenen in het Gemeentefonds. De ROB deelt deze conclusie niet en ziet wel degelijk mogelijkheden voor de verevening van de toeristenbelasting. Dit zou voor onze gemeente een ongunstig scenario zijn. Om deze reden volgen wij deze landelijke ontwikkelingen op de voet.

In deze meicirculaire is ook de eerste uitwerking van het landelijke coalitieakkoord zichtbaar. In de Kadernota 2026 (onderdeel 6.2) hebben we gemeld dat de ontwikkelingen in Hulp bij Huishouden vanaf 2029 gevolgen gaan hebben. De financiële gevolgen zijn in deze meicirculaire reeds zichtbaar voor de jaarschijven 2029 en 2030, in de jaren daarna heeft dit een structureel effect. De inhoudelijke uitwerking is echter nog niet ingevuld, landelijk zal er eerst een wetswijziging moeten plaatsvinden van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo), voordat wij als gemeente weten welke maatregelen binnen de Wmo we moeten nemen. Ambtelijk is (landelijk) aangegeven dat, wanneer deze wetswijziging niet tijdig doorgevoerd wordt om de besparingen vanaf 2029 te kunnen realiseren, de vermindering van het budget ook wordt doorgeschoven. Dit leidt echter wel tot onzekerheden

De provincie Limburg heeft naar aanleiding van de meicirculaire, vanuit haar rol als toezichthouder op gemeentefinanciën, een aanvullende begrotingscirculaire 2027 uitgebracht (op 16 juni 2026). Deze circulaire bevat aanwijzingen voor de financiële verwerking in onze ontwerpbegroting 2027. Dit heeft onder andere betrekking op de zogenaamde CDOKE gelden (die hieronder verder worden toegelicht), de richtlijn (financiële besparingen op de) Jeugdzorg en de Wmo huishoudelijke hulp. De CDOKE en de Jeugdzorg betreft een actualisatie van eerdere aanwijzingen, de Wmo huishoudelijke hulp is nieuw, naar aanleiding van het landelijke coalitieakkoord. Op basis van deze aanwijzing wordt het toegestaan om een stelpost op te nemen voor het netto effect van de uitname uit het gemeentefonds vanaf de jaarschijf 2029. Deze stelpost zal (vermoedelijk bij de Ontwerpbegroting 2028) concreet ingevuld moeten worden wanneer er landelijk meer duidelijkheid wordt gegeven over de inhoudelijke maatregelen en de bijbehorende wetswijziging.

Financiële gevolgen Meicirculaire

Ten opzichte van de Septembercirculaire 2025 (cf. de programmabegroting 2026, p. 58) wijzigt het Gemeentefonds als volgt:

(bedragen in duizenden euro's)

	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Septembercirculaire 2025	38.766	37.866	36.603	36.924	37.421
Mutatie o.b.v. meicirculaire 2026	219	2.485	1.532	27	105
Gemeentefonds meicirculaire 2026	38.985	40.351	38.135	36.951	37.526

In deze tabel wordt uitgegaan van zogenaamde constante prijzen.

De mutatie o.b.v. de meicirculaire 2026 is als volgt opgebouwd:

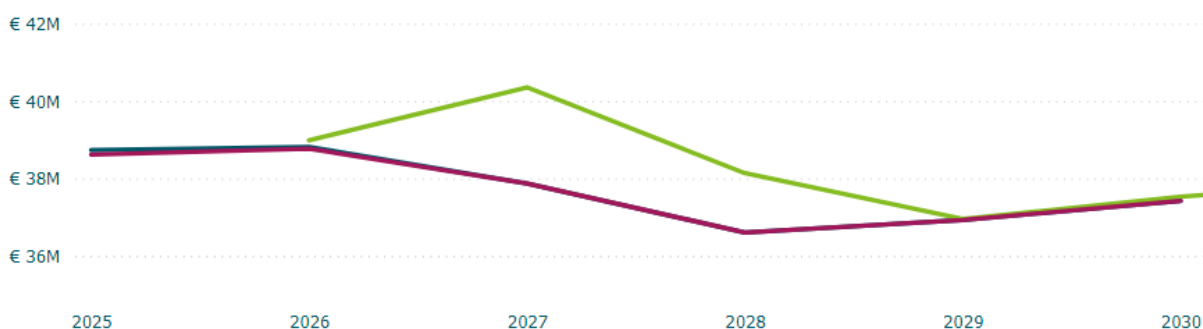
(bedragen in duizenden euro's)

	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Aanpassing verdeelmaatstaf OZB 2027		96	100	102	106
Aanvullende ondersteuning lokale energiehulp	21				
Alleenverdienersproblematiek	19				
Capaciteit decentrale overheden klimaat- en energiebeleid (CDOKE)	20	689			
Compensatieregeling niet-beoogde kosten jeugdzorg	-56				
Huishoudelijke hulp uit Wmo				-1.716	-1.716
Huishoudelijke hulp uit Wmo - vangnet				512	530
IBO Problematische schulden	16				
Kinderopvang pleegouders	7	8			
Ondersteuning lokale politieke partijen	8				
Participatie	103	51	104	-78	-93
Re-integratiedienstverlening gericht op jongeren	5	5	5	5	6
Uitstel vervanging abonnementstarief Wmo		273			
Weeffout jeugdzorg	-9	-9	-10	-10	-11
Wijziging uitkeringsfactor	29	407	522	395	468
Wijziging volumes	56	58	63	65	66
Effect aanpassing stelpost LPO (nieuwe jaarschijf)		907	748	752	749
Mutaties o.b.v. meicirculaire 2026	219	2.485	1.532	27	105

In de grafische weergave ziet dit er als volgt uit:

Totaal uitkeringen per circulaire ⓘ

● December 2025 ● Mei 2026 ● Begroting

Bron: Gemeentekas

Hieronder worden een aantal onderdelen nader toegelicht.

Aanpassing verdeelmaatstaf OZB 2027

Elk jaar wordt de ontwikkeling van de landelijke WOZ-waarden verwerkt in de rekentarieven van het gemeentefonds. Op basis van informatie van de Waarderingskamer wordt de marktontwikkeling tussen 1 januari 2025 en 2026 ingeschat: voor woningen op 6,5%, voor niet-woningen op 2,75%. De inflatie bedraagt in deze volgens de ramingen van het CPB 3%. Voor de gemeente Valkenburg aan de Geul gaat het in 2027 om een bedrag van € 96.142.

Aanvullende ondersteuning lokale energiehulp

Gemeenten ontvangen in 2026 € 19,7 miljoen om de lokale aanpak van energiearmoede te intensiveren. Dankzij samenwerking tussen Rijk, VNG en het Tijdelijk Noodfonds Energie kunnen gemeenten inwoners met een hoge energielast en laag inkomen gericht benaderen. Voor de gemeente Valkenburg aan de Geul gaat het in 2026 om een bedrag van € 21.212.

Alleenverdienersproblematiek

Op basis van de Wet tijdelijke regeling alleenverdienersproblematiek verstrekken gemeenten een vaste tegemoetkoming aan alleenverdiener-huishoudens die door een ongunstige samenloop van regelingen te weinig toeslagen ontvangen en hierdoor een inkomen onder het bestaansminimum hebben. Het betreft een tegemoetkoming voor 2026 en voor sommigen gemeenten een aanvullende nabetaling over 2024. Voor de gemeente Valkenburg aan de Geul gaat het in 2026 om een bedrag van € 19.335.

Capaciteit decentrale overheden klimaat- en energiebeleid (CDOKE)

Gemeenten ontvangen middelen om hun klimaat- en energietaken uit te voeren. Voor de gemeente Valkenburg aan de Geul gaat het in 2027 om een bedrag van € 689.354.

Dit betreffen overigens geen nieuwe financiële middelen, maar (grotendeels) een verschuiving van de wijze waarop dit vanuit de Rijksoverheid naar de gemeente wordt gefinancierd.

Compensatieregeling niet-beoogde kosten jeugdzorg

Voor de verlengde regeling voor 'niet-beoogde jeugdzorgkosten vanwege verblijf' is in 2026 € 60 miljoen gereserveerd op de VWS-begroting, afkomstig uit het gemeentefonds. In het derde kwartaal van 2026 worden de aanvragen over 2024 en 2025 beoordeeld. Eventuele niet-benutte middelen vloeien daarna terug naar de algemene uitkering van het gemeentefonds. Voor de gemeente Valkenburg aan de Geul gaat het in 2026 om een bedrag van €-56.141.

Huishoudelijke hulp uit Wmo

Vanaf 1 januari 2029 wordt huishoudelijke hulp als maatwerkvoorziening binnen de Wmo beëindigd voor inwoners die deze ondersteuning zelf kunnen organiseren en bekostigen. Hierdoor dalen de gemeentelijke uitgaven structureel, wat leidt tot een uitname uit het gemeentefonds van € 1,4 miljard per jaar. Deze maatregel geeft invulling aan een maatregel uit het coalitieakkoord van het kabinet Jetten. Voor de gemeente Valkenburg aan de Geul gaat het in 2029 om een bedrag van € 1.715.995.

Huishoudelijke hulp uit Wmo - vangnet

Tegelijkertijd blijft voor inwoners die niet zelf in huishoudelijke hulp kunnen voorzien een gemeentelijk vangnet bestaan. Voor deze groep wordt vanaf 2029 jaarlijks € 430 miljoen aan het gemeentefonds toegevoegd. Daarmee wordt geborgd dat gemeenten ondersteuning kunnen blijven bieden waar eigen regie of draagkracht ontoereikend is. Voor de gemeente Valkenburg aan de Geul gaat het in 2029 om een bedrag van € 512.382.

Het netto-effect c.q. het saldo van de bovenstaande twee posten bedraagt € 1.203.613 in het jaar 2029. In de ontwerpbegroting 2027 zullen we nader toelichten hoe dit financieel in de begroting wordt verwerkt, waarbij de mogelijkheid van een stelpost het meest waarschijnlijke scenario is.

IBO Problematische schulden

Het kabinet voert een pakket aan maatregelen in om problematische schulden fundamenteel aan te pakken, gebaseerd op het Interdepartementaal Beleidsonderzoek (IBO) Problematische schulden. Voor 2026 is € 21,3 miljoen beschikbaar om, samen met ketenpartners, bereik te vergroten en uitval van inwoners in trajecten te beperken. Voor de gemeente Valkenburg aan de Geul gaat het in 2026 om een bedrag van € 15.606.

Kinderopvang pleegouders

De Rijksoverheid heeft extra geld beschikbaar gesteld voor de kosten die pleegouders maken voor kinderopvang en buitenschoolse opvang. Gemeenten en pleegzorgaanbieders spreken met elkaar af hoe pleegouders aanspraak op deze bijdrage kunnen maken. Voor de gemeente Valkenburg aan de Geul gaat het in 2026 om een bedrag van € 7.275.

Ondersteuning lokale politieke partijen

Vooruitlopend op de Wet Politiek Partijen (WPP) komt er geld beschikbaar voor de ondersteuning van lokale politieke partijen. De middelen worden verdeeld op basis van het aantal raadszetels en de gemeentegrootte. Voor de gemeente Valkenburg aan de Geul gaat het in 2026 om een bedrag van € 8.296.

Participatie

De integratie-uitkering Participatie wordt aangepast vanwege loon- en prijsbijstelling 2026 en een nieuwe verdeelsleutel voor beschut werk. Deze nieuwe verdeelsleutel sluit beter aan op de daadwerkelijke behoefte naar en inzet van beschut werk bij gemeenten. Voor de gemeente Valkenburg aan de Geul gaat het in 2026 om een bedrag van € 102.983.

Re-integratiedienstverlening gericht op jongeren

Het kabinet investeert structureel in de arbeidsinschakeling van jongeren tot 27 jaar, met € 12,5 miljoen in 2026 oplopend tot € 44,3 miljoen structureel vanaf 2033. De middelen zijn bedoeld voor zowel individuele ondersteuning door gemeenten als voor de coördinerende rol van centrumgemeenten in arbeidsmarktregio's. Daarmee wordt uitvoering gegeven aan een meer samenhangende bestuurlijke aanpak van school-naar-werk en participatie van kwetsbare jongeren. Voor de gemeente Valkenburg aan de Geul gaat het in 2026 om een bedrag van € 5.228.

Uitstel vervanging abonnementstarief Wmo

De invoering van de inkomens- en vermogensafhankelijke eigen bijdrage in de Wmo schuift op van 2027 naar 2028. Hierdoor wordt in 2027 de middelen vanuit VWS weer toegevoegd aan het gemeentefonds. Voor de gemeente Valkenburg aan de Geul gaat het in 2027 om een bedrag van € 273.274.

Weeffout jeugdzorg

Het Rijk corrigeert vanaf 2026 structureel een historische fout in de overheveling van middelen bij de decentralisatie van de jeugdzorg. Destijds is geen rekening gehouden met het feit dat Amsterdam, Rotterdam en Den Haag al zelf verantwoordelijk waren voor jeugdzorg, waardoor € 10 miljoen te veel naar het gemeentefonds is gegaan. Na een eerste correctie in 2025 volgt nu de structurele doorwerking. Voor de gemeente Valkenburg aan de Geul gaat het in 2026 om een bedrag van -/- € 9.396.

Wijziging uitkeringsfactor

De omvang van het gemeentefonds stijgt op basis van nieuwe ramingen van lonen en prijzen door het Centraal Plan Bureau. In 2026 is echter ook een korting opgenomen en die is groter dan de stijging. Deze korting van € 213 miljoen is opgenomen omdat gemeenten in 2025 meer BTW hebben teruggevraagd dan eerder werd verwacht.

Wijziging volumes

De prognose van de volumes (zoals de ontwikkeling van het aantal inwoners, bedrijven etc.) is gewijzigd. Hierdoor wijzigt ook de uitkering. Voor de gemeente Valkenburg aan de Geul gaat het in 2026 om een bedrag van € 56.201.

Effect aanpassing stelpost LPO (nieuwe jaarschijf)

In onze begroting maken we een onderscheid tussen de inkomsten uit het gemeentefonds zonder de meerjarige effecten van loon- en prijsbijstellingen en de inkomsten met deze effecten. In de systematiek van het gemeentefonds wordt dit onderscheid tussen 'constante prijzen' en 'lopende prijzen' genoemd. Dit financiële verschil gebruiken we voor de dekking van indexaties in onze eigen begroting. Het effect is twee jaar vooruit verwerkt, waarbij dit iedere meicirculaire een jaarschijf opschuift. De jaarschijf 2027 wordt nu op nul gezet, vanaf 2028 is het effect zichtbaar in de stelpost die hiervoor is opgenomen in de begroting.

(bedragen in duizenden euro's)

	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Meicirculaire 2026 (o.b.v. lopende prijzen)	38.985	40.351	39.227	38.954	40.450
Meicirculaire 2026 (o.b.v. constante prijzen)	38.985	40.351	38.135	36.951	37.526
Stelpost LPO o.b.v. meicirculaire 2026	0	0	1.092	2.003	2.924
Stelpost LPO o.b.v. septembercirculaire 2025	0	907	1.840	2.755	3.673
Aanpassing stelpost LPO o.b.v. meicirculaire 2026	0	-907	-748	-752	-749

Ten slotte vermelden wij dat de Meicirculaire 2026 openbaar is te raadplegen op de website van de Rijksoverheid:

rijksoverheid.nl/onderwerpen/financien-gemeenten-en-provincies

Met vriendelijke groet,

N.J.M.M. Dauven
Wethouder Financiën